

Zaaknummer: 00001204756
Onderwerp: Kadernota VRNHN 2027
Datum raadsvergadering: *Invullen door de griffie*

Portefeuillehouder: M.F. Poorter
Programma: 1. Veiligheid

Publiekssamenvatting

Jaarlijks zenden de verbonden partijen de kadernota van het volgende jaar naar de deelnemende gemeenten met het verzoek om een zienswijze, zo ook de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN). In deze kadernota staan de plannen voor 2027. De gemeenteraad wordt om een zienswijze gevraagd. De zienswijzen van de raden worden meegenomen in het besluitvormingsproces over de Kadernota 2027 van de VRNHN.

In de kadernota zijn op hoofdlijnen de inhoudelijke ontwikkelingen, prioriteiten, financiële uitgangspunten en risico's voor het begrotingsjaar 2027 van de VRNHN beschreven. Deze zijn gebaseerd op het in 2024 vastgestelde Beleidsplan VRNHN 2024-2027 en het Meerjarenontwikkelplan Brandweer 2024-2027. De kadernota vormt na vaststelling de basis voor de begroting.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. Een zienswijze af te geven op de Kadernota 2027 van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, waarin:
 - a. wordt ingestemd met de indexatie van de gemeentelijke bijdrage conform de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (hierna FUGR);
 - b. niet wordt ingestemd met de verhoging van de bijdrage als gevolg van hogere prijsstijgingen en rentelasten voor specialistisch brandweermaterieel, waarbij wordt meegegeven dat eerst inzichtelijk wordt gemaakt of binnen de bestaande organisatie en inrichting van de brandweezorg optimalisaties of efficiencymaatregelen mogelijk zijn, voordat aanvullende structurele lasten aan gemeenten worden doorberekend;
 - c. niet wordt ingestemd met de verhoging van de bijdrage voor de versterking van het informatiefundament, zolang de noodzaak, urgentie en mogelijke alternatieven of fasering niet nader zijn onderbouwd.

Inleiding

In 2018 hebben de gemeenteraden in Noord-Holland Noord afgesproken dat gemeenschappelijke regelingen jaarlijks uiterlijk 15 december een kadernota aanleveren, zodat gemeenten en raden tijdig een zienswijze kunnen geven op beleids- en financiële uitgangspunten.

De VRNHN werkt aan crisisbeheersing, brandweezorg, ambulancezorg, GHOR, meldkamer en het Zorg- en Veiligheidshuis. De kernopdracht is het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade door snelle, adequate hulp en samenwerking met inwoners en partners.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna: VRNHN) heeft op 8 december 2025 ingestemd met de Kadernota 2027. Gemeente Dijk en Waard heeft deze stukken op 15 december 2025 ontvangen. De gemeenteraad kan vóór 1 maart 2026 een zienswijze

indienen, die wordt betrokken bij de regionale besluitvorming tijdens de algemene bestuursvergadering van het Algemeen Bestuur van de VRNHN op 13 maart 2026.

Financiële context (dekkingsmiddelen)

Voor 2027 stijgt de gemeentelijke bijdrage aan de VRNHN door:

- Indexatie van 7,6% voor 2027, conform de FUGR.
- Extra kapitaallasten voor specialistisch brandweermaterieel (€ 1.261.000) door sterk gestegen materiaalkosten. De afschrijvings- en rentelasten stijgen sneller dan de compensatie die via indexatie wordt ontvangen. Het dagelijks bestuur heeft hierbij in lijn met het eerder uitgesproken regionale draagvlak bewust gekozen om niet te bezuinigen op het materieel, omdat dit noodzakelijk is voor het behoud van de fijnmazige en lokaal verankerde brandweezorg. De VRNHN heeft daarnaast zelf een deel van deze stijging (€ 426.000) opgevangen door het verlengen van afschrijvingstermijnen.
- Versterking van het informatiefundament (€ 198.000) vanwege digitalisering en wettelijke verplichtingen rondom informatie- en risicomanagement.

In aanvulling op de financiële uitgangspunten voor 2027 hecht de gemeente eraan te benadrukken dat in het voorgaande jaar, bij de uitwerking van de Bezuinigingsscenario's 2026, door het bestuur meerdere scenario's (1–7%) zijn onderzocht waarbij specialistisch brandweermaterieel expliciet is ontzien, conform de toen door de raden gedragen prioriteit om de basis brandweezorg, paraatheid en fijnmazigheid niet te schaden. Dit overzicht is als informatieve bijlage bij het raadsvoorstel gevoegd om de raad context te bieden bij het beoordelen van de structurele lastenontwikkeling voor 2027 en de dekkingsvraag die nu voorligt.

Met deze kadernota kan de gemeenteraad aan de voorkant sturen op prioriteiten en financiële uitgangspunten. Dit voorstel geeft namens gemeente Dijk en Waard invulling aan die mogelijkheid.

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt beoogd de financiële belangen van de gemeente Dijk en Waard te beschermen, door enerzijds vast te houden aan gezamenlijk afgesproken indexatie-afspraken en anderzijds aanvullende structurele lasten te beperken. Tegelijkertijd wordt gewaarborgd dat het veiligheidsniveau in stand blijft.

Kader

- Wet gemeenschappelijke regelingen
- Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR)
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Argumenten per beslispunt

1. Een zienswijze af te geven op de Kadernota 2027 van de VRNHN

a. Instemmen met indexatie (7,60%)

De voorgestelde indexatie van 7,6% volgt de afspraken binnen de FUGR en sluit aan bij de indexatiebrief van de Regietafel. Het percentage is hoger dan gebruikelijk, omdat hierin naast de reguliere indexatie ook een nacalculatie is meegenomen. Met deze nacalculatie wordt achteraf gecorrigeerd voor het verschil tussen eerder geraamde loon- en prijsontwikkelingen en de daadwerkelijke ontwikkelingen. Hierdoor valt de indexatie voor 2027 hoger uit dan in een gemiddeld jaar.

b. Niet wordt ingestemd met de verhoging van de bijdrage als gevolg van hogere prijsstijgingen en rentelasten voor specialistisch brandweermaterieel, waarbij wordt meegegeven dat eerst aangetoond moet worden dat er binnen de bestaande organisatie en inrichting van de brandweezorg geen optimalisaties of efficiencymaatregelen mogelijk zijn, voordat aanvullende structurele lasten aan gemeenten worden doorberekend (2,15%).

De VRNHN geeft aan dat de kosten voor brandweermaterieel en de bijbehorende financiering de afgelopen jaren sterk zijn gestegen en sneller toenemen dan via de reguliere indexatie wordt gecompenseerd. De gemeente herkent dit beeld: voertuigen zijn duurder geworden en rentelasten zijn gestegen.

Bij de begrotingscyclus 2026 heeft de gemeenteraad de VRNHN gevraagd om bezuinigingsscenario's uit te werken om gemeenten in financieel zware jaren te ontzien, met daarbij het duidelijke uitgangspunt dat niet mocht worden bezuinigd op specialistisch brandweermaterieel, omdat dit essentieel is voor het behoud van het fijnmazige brandweernetwerk en de regionale brandweezorg. Deze scenario's zijn als informatieve bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd.

De VRNHN heeft deze opdracht verwerkt in de begroting 2026 en het materieel daarbij inderdaad gespaard. Voor 2027 worden opnieuw extra structurele kosten verwacht voor het bestaande materieel. Deze kosten waren eerder nog niet bekend en vragen om een nieuwe afweging, ook omdat gemeenten zelf te maken hebben met oplopende tekorten en druk op wettelijke taken.

De VRNHN heeft reeds een deel van deze lasten intern opgevangen door het verlengen van afschrijvingstermijnen. Tegelijkertijd wordt het resterende deel van de dekkingsvraag grotendeels bij de gemeenten neergelegd.

Hoewel de gemeenteraad het belang van toekomstbestendig en inzetbaar brandweermaterieel onderschrijft, is het uitgangspunt van de gemeente dat financiële dekking voor aanvullende structurele kapitaallasten primair binnen de bestaande begroting van de VRNHN wordt onderzocht, voordat lasten aan gemeenten worden doorberekend.

Daarmee wordt benadrukt dat de steun voor het sparen van materieel samengaat met het verzoek om eerst alternatieve dekkingsmogelijkheden inzichtelijk te maken.

In aanvulling hierop acht de gemeente het van belang om in de beoordeling van de Kadernota 2027 van de VRNHN meer inzicht te verkrijgen in de kwaliteit, noodzakelijkheid en houdbaarheid van het huidige brandweermaterieel, inclusief de wijze waarop wordt omgegaan met afgeschreven materieel, de gehanteerde economische levensduur en de bandbreedtes waarbinnen wordt afgeschreven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen brandweermaterieel (zoals tankautospuitten en specialistische voertuigen) en overig materiaal, omdat deze verschillende functies en vervangingsdynamiek kennen.

Ook wordt relevant geacht om nader inzicht te krijgen in de inzet en samenstelling van het wagenpark per post, waaronder de vraag in hoeverre posten met een volledige bezetting en een eigen tankautospuiter altijd noodzakelijk zijn, of dat in bepaalde situaties met een andere, lichtere of gedeelde invulling kan worden volstaan, zonder dat dit afbreuk doet aan de basis brandweezorg.

Uitgangspunt is dat eerst wordt onderzocht of besparingen mogelijk zijn, voordat aanvullende structurele lasten aan gemeenten worden doorberekend. Dit kan onder meer betreffen:

- de omgang met afgeschreven materieel en de gehanteerde economische levensduur;
- de inzet en samenstelling van het wagenpark per post;
- de noodzakelijkheid van zwaar materieel per locatie;
- en mogelijke efficiencyvoordelen in beheer, onderhoud en inzet.

In lijn met de zienswijze die door meerdere gemeenten wordt overwogen, wordt de VRNHN daarom verzocht om een onderzoek uit te voeren naar alle activiteiten en budgetten van de organisatie, met als doel te onderzoeken of binnen de bestaande middelen structurele financiële ruimte kan worden gevonden. Daarbij wordt gevraagd om de uitkomsten van dit onderzoek inzichtelijk te maken voor de raden, zodat zij op basis daarvan een onderbouwde afweging kunnen maken over de verdere inrichting en financiering van de brandweezorg.

Er wordt voorgesteld op dit punt een zienswijze in te dienen, waarbij instemming pas aan de orde is zodra inzichtelijk is gemaakt en onderbouwd dat geen andere dekkingsmogelijkheden beschikbaar zijn.

- c. Niet wordt ingestemd met de verhoging van de bijdrage voor de versterking van het informatiefundament, zolang de noodzaak, urgentie en mogelijke alternatieven of fasering niet nader zijn onderbouwd (0,34%).

De VRNHN wilt extra mensen aannemen om te voldoen aan wettelijke eisen rond digitalisering, cyberrisico's en informatiebeheer. De gemeente begrijpt dat dit belangrijk is. Maar ook deze bijdrageverhoging is structureel (elk jaar opnieuw) en doet de bezuiniging uit 2026 deels teniet.

Het argument dat wettelijke normen niet worden gehaald, is op zichzelf valide. De gemeente stelt echter voor dat aanvullend wordt aangetoond:

- wat de aard en urgentie van het normtekort precies is;
- welke veiligheidsrisico's daadwerkelijk ontstaan bij uitstel van structurele investeringen;
- welke incident- of zorgkwaliteitseffecten realistisch worden verwacht; en
- of tijdelijke of alternatieve maatregelen mogelijk zijn, bijvoorbeeld via fasering, prioritering of incidentele dekking.

De VRNHN wordt gevraagd om concreet te onderbouwen:

- waarom aanvullende structurele kapitaallasten op dit moment strikt noodzakelijk zijn, en
- welke risico's ontstaan als nog niet volledig aan de wettelijke norm wordt voldaan in 2027.

Daarbij wordt voorgesteld dat structurele doorrekening aan gemeenten pas plaatsvindt wanneer:

- de urgentie en risico-impact overtuigend zijn aangetoond, en
- is onderbouwd dat geen andere dekkingsroutes beschikbaar zijn.

Daarom wordt voorgesteld om ook met deze verhoging voor informatie en kapitaallasten vooralsnog niet in te stemmen.

Kanttekeningen en risico's

Het niet instemmen met onderdelen van de kadernota betekent dat de VRNHN bij het opstellen van de begroting 2027 alternatieve dekkingsroutes moet onderzoeken.

Een risico daarbij is dat, indien geen dekking gevonden wordt of onvoldoende onderbouwd kan worden, de financiële druk binnen de VRNHN-begroting kan verschuiven naar het brandweerprogramma, wat indirect spanning kan zetten op de materieel- of ontwikkelplanning van de brandweer, ondanks de wens van de raad om dit te sparen.

Alternatieven

Een alternatief is om in te stemmen met alle voorgestelde verhogingen. Dit leidt tot een hogere structurele bijdrage van de gemeente.

Samenwerking en participatie

Dit voorstel is ambtelijk afgestemd met meerdere gemeenten.

Financiën

De Kadernota 2027 bevat de volgende voorgestelde verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor VRNHN:

Onderdeel	Percentage	Effect Dijk en Waard*
Indexatie	7,60%	€ 507.447
Prijsstijging + rente brandweermaterieel	2,15%	€ 143.679
Versterking informatiefundament	0,34%	€ 22.560
Totaal	10,09%	€ 673.686

Op basis van de verdeelsleutel 2026. De definitieve verdeelsleutel 2027 wordt in maart 2026 vastgesteld.

In de bovenstaande tabel zijn de cijfers uit het voorstel van de VRNHN opgenomen, hierin is de zienswijze van de gemeente nog niet verwerkt. De tabel toont daarmee uitsluitend het financiële uitgangsbeeld op basis van de regionale kadernota 2027.

Communicatie

Over dit voorstel vindt geen actieve communicatie plaats. Na vaststelling door het algemeen bestuur op 13 maart 2026 wordt de definitieve Kadernota VRNHN 2026 gepubliceerd.

Uitvoering

Het dagelijks bestuur van de VRNHN heeft op 8 december 2025 ingestemd met het voorstel van de Kadernota 2027 en de bezuinigingsscenario's. Op grond van de afspraken die zijn vastgelegd in de FUGR wordt de raad verzocht om vóór 1 maart 2026 een zienswijze op de kadernota te geven. De gemeenteraad is daarnaast verzocht om vóór 1 maart 2026 een reactie te geven op de voorgestelde bezuinigingsscenario's. De zienswijzen en reacties van alle deelnemende gemeenten en de reacties hierop, zullen worden betrokken bij de definitieve besluitvorming tijdens de algemene bestuursvergadering van de VRNHN van 13 maart 2026.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. 251215 - Aanbiedingsbrief kadernota 2027
2. 251215 - Kadernota VRNHN 2027

Bijlagen ter informatie

3. Bezuinigingsscenario's VRNHN 2026
4. Tabellen bezuinigingsscenario VRNHN 2026